

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/23/2026
Identifikačné číslo spisu: 6423010617
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6423010617.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA na neverejnom zasadnutí konanom 27. mája 2026 v Bratislave v trestnej veci obvineného V. O. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, o dovolaní obvineného podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3To/3/2025, z 30. septembra 2025

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného V. O. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 4T/103/2023, z 3. decembra 2024, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3To/3/2025, z 30. septembra 2025 bol obvinený V. O. uznaný za vinného zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti tohto rozsudku. Za to bol obvinenému V. O. podľa § 157 ods. 2 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. j) Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 Trestného zákona súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona určil skúšobnú dobu na 3 (tri) roky. Súčasne obvinenému podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel akéhokoľvek druhu na 3 (tri) roky. Napokon podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej spoločnosti X. zdravotná poisťovňa, a. s. škodu vo výške 36 259,05 eur a poškodenému G. B. škodu vo výške 56 695,74 eur.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom zvoleného obhajcu dovolanie s poukazom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu].

Obvinený v podanom dovolaní uviedol v podstate nasledovné:

„Som toho názoru, že uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 3To/3/2025, z 30. septembra 2025, bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 4, ods. 12, § 176 ods. 1, ods. 2 a § 319 Trestného poriadku v môj neprospech, a to tým, že odvolací súd sa riadne nevysporiadal s vykonanými dôkazmi a dôvodnými pochybnosťami z nich vzniknutými, čím je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Mám za to, že v predmetnej veci bolo kľúčovou otázkou posúdenie okolností, ktorú som na strane 3 odôvodnenia môjho odvolania z 15. januára 2025 označil ako významnú, a síce (citujem) „či poškodený mohol na danom zúženom mieste priepustu vôbec opravovať uvedený pedál a či tým nevytvoril prekážku, ktorá navyše vzhľadom na jeho polohu blízko vozovky bola prakticky neviditeľná“. Povinnosť odvolacieho súdu vyčerpávajúcim spôsobom odôvodniť svoje uznesenie bola znásobená tým, že súd prvého stupňa sa s posúdením vyššie uvedenej otázky v odôvodnení svojho rozsudku náležite argumentačne nevysporiadal. Postup odvolacieho súdu spočívajúci v nevysporiadaní sa s mojou odvolacou argumentáciou je podľa môjho názoru v rozpore s právnymi závermi plynúcimi z rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Tým podľa môjho názoru došlo k zásahu do môjho práva na obhajobu v intenzite, ktorú možno kvalifikovať ako zásadnú v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V uvedenom názore ma utvrdzujú aj nasledovné skutočnosti: 1. Všetky dôkazy svedčiace v prospech mojej osoby zostali mimo hodnotenia odvolacieho súdu, ako aj samotného odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu, čím odvolací súd de facto degradoval moje odvolanie na čisto formálny prostriedok nápravy. 2. Odvolací súd sa v uznesení o zamietnutí môjho odvolania vôbec nezaoberal výpoveďou svedkyne (mojej manželky) V. O., ktorej výpoveď vyznela v podstatných bodoch v prospech mojej osoby - vid'. napr. tvrdenia svedkyne vyjadrené v rozsudku súdu prvého stupňa, strana 4, odsek tretí: „Podľa nej ho tam musel niekto zraziť“ (...) „On musel byť zrazený už predtým. Neexistuje, aby mu toľko zranení spôsobili“. 3. Odvolací súd sa vôbec žiadnym spôsobom nevysporiadal s mojim tvrdením (vid' strana 4 odôvodnenia môjho odvolania z 15. januára 2025), že: „Znalec a ani súd sa nezaoberali tým, že vodič nesmie zastaviť a stáť na moste v našom prípade je to priepust, ktorý má charakter mosta. Vodič nesmie zastaviť ani na iných miestach, kde zastavenie alebo státie môže ohroziť bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky, alebo obmedziť jazdu vozidiel. Uvedené kritické miesto, kde sa nehoda stala, je práve takým miestom, pričom chodec, resp. vodič bicykla by zabránil vzniku dopravnej nehody, ak by nezastavil práve na tomto zúženom mieste. Aj znalec N.V. uviedol vo svojom posudku, že chodec sa na vozovke nesmie bezdôvodne zdržiavať ani zastavovať, no uvádza, že z technického hľadiska to nebolo rozhodujúce, nebolo to v priamej príčinnej súvislosti so vznikom nehody,... Táto jeho hypotéza je ale v rozpore s elementárnou logikou, pretože keby chodec, resp. cyklista nezastal zrovna na najužšom mieste cesty na priepuste, nezohol by sa k pedálu a nezačal ho opravovať, nikdy by k nehode nedošlo.“ [...] 4. Takisto v uznesení odvolacieho súdu niet zmienky o tom, ako sa odvolací súd vyrovnal s mojim odvolacím tvrdením, že „poškodený z bicykla zosadol a pohyboval sa pri okraji vozovky. Za takejto dôkaznej situácie bol poškodený chodcom a mal byť označený reflexnými prvkami. Chodec sa na vozovke nesmie bezdôvodne zdržiavať, ani zastavovať.“ 5. Odvolací súd mi neposkytol žiadnu odpoveď na mnou prednesené argumenty prezentované v odvolaní, reálne nepreskúmal moje rozhodujúce námietky a preto je jeho uznesenie ako také nepreskúmateľné. Všetky uvedené skutočnosti boli pritom zásadnými námietkami a kvalifikovanými obhajobnými argumentmi, ktoré však odvolací súd presvedčivým a z prevažnej časti žiadnym spôsobom nezodpovedal. Naopak „odpovede“ odvolacieho súdu možno charakterizovať ako neprímerane strohé a nijak nevyvracajúce moje obhajobné tvrdenia, resp. nijak neriešiacie rozpory, ktoré objektívne a preukázateľne vznikli vo vzťahu k výsledkom vykonaného dokazovania. Takýto kvalitatívny nedostatok odôvodnenia uznesenia krajského súdu zakladá jeho nejasnosť a faktickú nezrozumiteľnosť. V tomto konkrétnom prípade som presvedčený, že postup odvolacieho súdu, ktorý primerane a vecne nereagoval na námietky mojej osoby realizujúcej právo na prístup k súdu druhého stupňa, nezodpovedá systému prieskumu rozhodnutia súdu nižšieho stupňa súdom vyššieho stupňa, a preto ani nemôže napĺňať ústavne garantované základné právo obvineného na súdnu ochranu a z nej vyplývajúce právo na spravodlivý proces. V rámci procesu posúdenia, či bolo „učinené zadost“ právu na spravodlivý proces podľa § 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, možno považovať odkaz odvolacieho súdu na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa za prípustný iba za splnenia podmienky, že samotné rozhodnutie súdu prvého stupňa možno pokladať za dostatočne odôvodnené. O

takú situáciu však v danej veci nejde, čo možno demonštrovať na príklade, že hoci sa súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozsudku nijako nevysporiadal s mojim poukazom na to, že „ja som do bicykla nenarazil, bicykel zostal stáť aj po nehode opretý o zvodidlá“ (ktoré moje tvrdenie spochybňovalo záver znalca L. F. N., podľa ktorého som „narazil do bicykla aj chodca čupiaceho pri bicykli“), odvolací súd tejto mojej odvolacej argumentácii nevenoval vôbec žiadnu pozornosť, hoci som na túto okolnosť poukázal na strane 4 odôvodnenia odvolania. Vzhľadom na uvedené mám za to, že odvolací súd nebol v odôvodnení svojho rozhodnutia oprávnený iba odkázať na závery súdu prvého stupňa (ako to urobil na strane 6 uznesenia z 30. septembra 2025), nakoľko súd prvého stupňa sa v odôvodnení svojho rozsudku z 3. decembra 2024 riadne nevysporiadal s vyššie uvedenou mojou námietkou prezentovanou už v rámci dokazovania na súde prvého stupňa. Síce znalecký posudok je častokrát vnímaný ako objektívny dôkaz, keďže znalci využívajú špeciálne vedomosti na vysvetlenie skutočností, ktoré súd sám nedokáže posúdiť, to však automaticky neznamená, že je možné každému znaleckému posudku vždy pripísať vyššiu dôkaznú váhu ako protichodnému tvrdeniu obžalovaného, zvlášť nie v situácii, keď tvrdenie obžalovaného je podporené inými dôkazmi, ako tomu bolo aj v tejto veci, keď moje tvrdenia nachádzali oporu v tvrdeniach svedkyne V. O.. Z jej výpovede vyplynulo aj to, že som sa riadne venoval vedeniu vozidla a sledoval situáciu v cestnej premávke. Odvolací súd však prijal opačný názor, keď na strane 7 svojho uznesenia tvrdí, že „znaleckým dokazovaním neboli zistené žiadne okolnosti, ktorého by vylučovali jeho trestnú zodpovednosť.“ Mám za to, že odvolací súd sa takto v podstate pokúsil rozptýliť pochybnosti o dotknutej skutkovej otázke (či som narazil alebo nenarazil aj do bicykla) spôsobom, ktorý nie je prijateľný, nakoľko tým v zásade „posvätil“ v právnom štáte nepripustný a zakázaný princíp „v pochybnostiach v neprospech obžalovaného“ a tak postupoval pri hodnotení skutkových otázok podstatných pre rozhodnutie a s tým súvisiacimi výsledkami vykonaného dokazovania v rozpore so zásadou prezumpcie neviny [...] vyhodnotenie výsledkov znaleckého dokazovania vykonaného znalcom L. F. N. odvolacím súdom v jednoznačný neprospech mojej osoby je [...] v rozpore aj so zásadou prezumpcie neviny a zásadou in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech obžalovaného). Úvahy odvolacieho súdu nemožno akceptovať, nakoľko z odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu nemožno identifikovať dostatočne logický vlastný úsudok odvolacieho súdu ohľadom skutočností, ktoré boli predmetom znaleckého dokazovania. Toto pochybenie považujem za významné o to viac, že ide o zásadné dôkazné zistenia, ktoré sú pre rozhodnutie o mojej vine resp. nevine zvlášť dôležitého významu. Napriek konkrétnym zisteniam znalca L. F. N. svedčiacich jednoznačne v môj prospech (napríklad 1/ nesprávne označenie chodca blikajúcim červeným svetlom umiestneným na bicykli, čo je v rozpore s technickým výkladom pravidiel cestnej premávky, 2/ státie resp. čupenie chodca na vozovke vedľa bicykla a jeho opravovanie, t. j. vykonávanie na vozovke činnosť, ktorá je v zmysle pravidiel cestnej premávky zakázaná), odvolací súd vyhodnotil závery znaleckého dokazovania logicky neudržateľným spôsobom výlučne v môj neprospech tým, že niektoré dokumentované znalecké zistenia celkom prehliadol. Preto záver odvolacieho súdu (že znaleckým dokazovaním neboli zistené žiadne okolnosti, ktorého by vylučovali moju trestnú zodpovednosť) má za následok vnútornú rozporuplnosť rozhodnutia vo veci samej, ktorú nie je možné prekonať inak ako kasačnou intervenciou dovolacieho súdu. Záverom si dovoľujem poukázať i na právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Tdo/6/2021, z 4. júla 2022, v ktorom dovolací súd vyhodnotil postup odvolacieho súdu spočívajúci v namietanom nevysporiadaní sa s odvolacou argumentáciou obvineného ako skutočnosť naplňajúcu dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.“ Obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil, že uznesením krajského súdu bol porušený zákon v jeho neprospech, zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal krajskému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor, ktorý k argumentácii dovolateľa uviedol v zásade nasledovné:

„V zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. všetky dôkazy vyhodnotil jednotlivo a súhrnne po starostlivom uvážení predmetnej veci. [...] K námietke týkajúcej sa skutočnosti, že znalec sa nezaoberal skutočnosťou, že vodič nesmie zastaviť a stáť na moste, pričom chodec resp. vodič by zabránil vzniku dopravnej nehody, ak by nezastavil na zúženom mieste ... je potrebné uviesť, že [...] technickú príčinu nehody znalec určil na strane vodiča, ktorý sa v čase dopravnej nehody nevenoval plne vedeniu vozidla (sledoval protiúdece

vozidlo), nesledoval situáciu v cestnej premávke (polohu červeného svetla z bicykla dostatočne nevnímal), v dôsledku čoho nesprávne vyhodnotil polohu bicykla stojaceho na okraji vozovky, označeného červeným svetlom a z tohto dôvodu narazil do bicykla a chodca, ktorý pri bicykli čupel.

K námietke týkajúcej sa skutočnosti, že chodec mal byť označený reflexnými prvkami, keďže z bicykla zosadol je potrebné uviesť, že vodič nereagoval na červené svetlo, pretože koncentroval svoju pozornosť na protiúľu vozidlo a teda dostatočne nevnímal priečnu a pozdĺžnu vzdialenosť od tohto svetla. Z uvedeného vyplýva, že by nevnímal ani priečnu a pozdĺžnu vzdialenosť umiestnených reflexných prvkov alebo odeve na tele chodca, keby ich mal na sebe a tiež by pravdepodobne neskoro reagoval. Zo znaleckého posudku vyplýva, že reflexné prvky vytvárajú len statický nemenný odraz svetla. K podstatným záverom vyplývajúcim zo znaleckého posudku je skutočnosť, že blikajúce červené svetlo mohol pozorovať na vzdialenosť min. 100 metrov (čo potvrdila aj svedkyňa Z. N.), teda argument, že „nereagoval na červené svetlo, lebo videl, že bicykel je opretý o zvodidlo“ je podľa znalca technicky neprijateľný. To, že na bicykli nikto nejazdí mohol vidieť na vzdialenosť 25 metrov a jednoznačne to mohol rozpoznať len 10 metrov od bicykla. Čiže už pri 100 metroch mal možnosť tejto situácii zabrániť a to bez ohľadu, či si myslel, že tam je len bicykel bez bicyklistu, či chodec, alebo by išlo o inú prekážku v cestnej premávke. Obžalovaný v danej situácii nebrzdil, čo potvrdila aj svedkyňa (vodička taxi) Z. N., ktorá išla za ním. Taktiež obžalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že nepridával plyn a preradil na nižší prevodový stupeň, no zároveň ani aktívne nebrzdil. Z odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu vyplýva, že možnosti, ktoré v tom čase v danej situácii obžalovaný ako vodič mal nevyužil a jeho vyhodnotenie dopravnej situácie a jeho reakcie na vzniknutú situáciu boli celkom zjavne nesprávne. Súd sa vysporiadal aj s hypotézou manželky obžalovaného, že „on už musel byť zrazený predtým“ a to s poukazom na výpoveď Z. N., ktorá išla autom za vodičom - obžalovaným, pričom zastala na uvedenom mieste, lebo videla na ceste rozhádzané tašky. Avšak obžalovaný vo svojich výpovediach neuvádzal, že by na ceste pred zrážkou videl nejaké tašky. Z uvedeného vyplýva, že poškodený nemohol byť už zrazený predtým ako ho zrazil obžalovaný.

K námietke odsúdeného, že nemožno vždy znaleckému posudku pripísať „vyššiu dôkaznú váhu ako protichodnému tvrdeniu obžalovaného“ je potrebné uviesť, že táto námietka nijakým spôsobom nespochybňuje formálne zákonné náležitosti znaleckého posudku, či hodnovernosť alebo odbornú spôsobilosť znalca. Závery, ku ktorým znalec došiel v znaleckom posudku vysvetlil v znaleckom posudku, ako aj na hlavnom pojednávaní, kde bol vypočutý a konfrontovaný s otázkami obhajoby. Napokon, súd hodnotí znalecký posudok voľne ako každý dôkaz a nie je ním bezpodmienečne pri rozhodovaní viazaný. Avšak nemôže odborný názor znalca nahradiť vlastným názorom, či laickým názorom, ale je povinný posúdiť, či znalec prihliadol na všetky skutočnosti, ktoré majú význam pre podanie posudku, či sa skutkové východiská znaleckého posudku opierajú o skutočnosti náležite zistené v trestnom konaní, či naopak o skutočnosti, ktoré sú pochybné, ba dokonca také, ktoré logicky odporujú iným výsledkom dokazovania a či riešenie znalca logicky vyplýva z týchto skutkových podkladov (R 40/1972). Obsah dovolacích námietok odsúdeného je možné súhrne vyhodnotiť ako prejav nesúhlasu o so spôsobom rozhodnutia v trestnej veci. Povaha jeho námietok je výlučne skutková - vyjadrujúca nespokojnosť s hodnotením celej dôkaznej situácie, vo vzťahu k spáchanému skutku a nevysporiadania sa so všetkými námietkami a vyjadreniami obžalovaného. [...] dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Z odôvodnenia odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd sa stotožnil v rozhodnutí prvostupňového súdu v plnej miere a považoval ho za zrozumiteľné, logické a presvedčivé. Taktiež uviedol, že prvostupňový súd sa dôsledne vysporiadal so všetkými podstatnými okolnosťami, ktoré sa týkali otázky viny, trestu a náhrade škody. [...] K námietke odsúdeného, že nebolo správne, že odvolací súd odkázal na závery prvostupňového súdu je potrebné uviesť, že odvolací súd tak urobil z dôvodu, že sa s týmto rozhodnutím plne stotožnil a preto nepovažoval za potrebné a účelné ich znovu opakovať, keďže prvostupňové a druhostupňové rozhodnutie tvoria jeden celok (str. 6 uznesenia). V kontexte dovolateľom uplatneného dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné uviesť, že odvolací súd spoľahlivo a nearbitrárne sa vysporiadal aj s otázkami, ktoré mu v dovolaní dovolateľ vytýka poukazujúc na odôvodnenie prvostupňového rozsudku, keďže ich obžalovaný prezentoval už pred prvostupňovým súdom, s ktorými sa tento súd v dostatočnom rozsahu vysporiadal. Teda nejde o žiaden z prípadov, pre ktorý by bolo na mieste hovoriť

o porušení práva na obhajobu zásadným spôsobom, teda o prípad, kedy by pre nevyhovenie dotknutým dôkazným návrhom obhajoby prichádzalo do úvahy vyslovenie porušenie práva na spravodlivý proces. Odsúdený v podanom dovolaní spochybnil aj hodnotenie znaleckého skúmania odvolacím súdom, ktorý podľa jeho vyjadrenia porušil zásadu prezumpcie nevinu v zmysle § 2 ods. 4 Tr. por., keď sa v uznesení vyjadril, že „znaleckým dokazovaním neboli zistené žiadne okolnosti, ktoré by vylučovali jeho trestnú zodpovednosť.“ K uvedenému je potrebné uviesť, že tento záver odvolací súd uviedol až po tom, ako sám posúdil znalecké dokazovanie a závery znaleckého posudku. [...] odvolací súd v uznesení podrobne uviedol prečo považuje závery znaleckého skúmania za jednoznačné a tiež prečo nemal dôvod pochybovať o jeho správnosti.“

Prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného V. O. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

K vyjadreniu prokurátora doručil vyjadrenie obvinený a nad rámec podaného dovolania skonštatoval v podstate nasledovné:

„V prvom rade uvádzam, že zotrvávam na všetkých doposiaľ uplatnených námietkach, tvrdeniach a právnych názoroch, o ktorých som presvedčený, že z nich je možné vyvodit' existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Hoci na strane 6 môjho dovolania z 6. februára 2026 som poukázal na právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1Tdo/6/2021, z 4. júla 2022, v ktorom dovolací súd vyhodnotil postup odvolacieho súdu spočívajúci v namietanom nevysporiadaní sa s odvolacou argumentáciou obvineného ako skutočnosť naplňajúcu dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, prokurátor sa k predmetnému právnomu názoru vyplývajúcejmu z citovanej judikatúry vo svojom vyjadrení nijako nevyjadril, a teda žiadnym spôsobom nevyvrátil môj názor, že aj postup odvolacieho súdu (v danom prípade Krajského súdu v Banskej Bystrici) spočívajúci v nevysporiadaní sa s odvolacou argumentáciou obvineného môže byť skutočnosťou naplňujúcou dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Namietam, že odvolací súd dostatočným spôsobom nepodrobil závery znaleckého posudku L. F. N. kontrole správnosti a logickosti, dostatočne nepreveril oprávnenosť skutkových okolností, z ktorých znalec vychádzal, v dôsledku čoho súd ani nemohol bezpečne a spoľahlivo zistiť (t. j. bezpečne zistiť skutočnosti potrebné na objektívne rozhodnutie o mojom odvolaní), či sú závery znalca náležité odôvodnené, logické a úplné. Súd bez vlastného, kritického zhodnotenia prevzal závery znalca (závery ktorých súd interpretoval „vytrhnutím z kontextu“, keď prehliadol konštatovania znalca svedčiace v môj prospech) a urobil z nich priame skutkové zistenia, čím sa znalec stal akoby „sudcom“ namiesto toho, aby bol len pomocným orgánom pri objasňovaní odborných otázok. [...] Zastávam názor, že napadnutým uznesením odvolacieho súdu (ktorým odvolací súd podľa § 319 Trestného poriadku zamietol moje odvolanie) došlo k vytvoreniu nedôvodného právneho precedensu, keďže týmto rozhodnutím odvolací súd akceptoval závery znaleckého posudku L. F. N. ako absolútne neomylné napriek tomu, že som v rámci svojej obhajoby produkoval tvrdenia a navrhoval dôkazy (napr. výsluch svedkyne V. O., výpoveďou ktorej bolo preukázané, že som sa riadne venoval vedeniu vozidla a sledoval som situáciu v cestnej premávke), ktorými boli závery znalca zásadným spôsobom spochybnené, v dôsledku čoho jednoznačne prichádzalo do úvahy aplikovanie zásady „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obvineného) [...] V úvahe, že chodec (poškodený G. B.) utrpel zranenia ešte skôr, ako sa dostal do stretu s mojím vozidlom, ma utvrdzuje aj skutočnosť na ktorú som poukázal v rámci mojej výpovede na hlavnom pojednávaní na súde prvého stupňa, a síce, že som pri prvom pohľade na poškodeného „videl mu v pravom kútiku zaschnutú krv, taký prúžok na 2, 3 centimetre, suchá zaschnutá krv“.

Vzhľadom na uvedené zastávam názor, že závery znaleckého posudku L. F. N. vychádzajú z nesprávnych úvah a fikcií znalca a nadväzne na to, akceptujúc tieto jeho závery, súd nesprávne právne posúdil porušenie povinností mojej osoby ako vodiča.“

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou oprávnenou na podanie dovolania [§ 369 ods. 2

písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že je zrejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku nie sú splnené.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktno obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštanca a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil by katalóg dovolacích dôvodov.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu.

Právo na obhajobu tak, ako je zakotvené v článku 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v článku 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd i v článku 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru a v neposlednom rade v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku treba chápať ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov, činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože aj bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu, je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada práva na obhajobu vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

V úzkej spojitosti s právom na obhajobu treba vnímať právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňujúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované

verejnou,

c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Výrok rozhodnutia sám o sebe nestačí na to, aby naplnil požiadavku spravodlivého procesu, pretože z pohľadu obvineného je potrebné, aby bolo zrejmé, akými úvahami sa súd riadil, ako sa vysporiadal s dôkazmi a ktorá argumentácia bola pre súd presvedčivejšia a tvorí základ jeho rozhodnutia. Preto musí byť daný výrok náležite odôvodnený. Sprostredkovaným výsledkom je následne možnosť obvineného skontrolovať, ako sa súd vysporiadal s jeho argumentáciou a dôkazmi, čím získa obraz o výkone spravodlivosti, v jej mene (Tatishvili v. Rusko). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia sa musí vysporiadať s relevantnými právnymi a skutkovými otázkami, ako aj argumentami obvineného, ktoré sú podstatného právneho významu.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van de Hurk v. Holandsko, resp. Ruiz Torija v. Španielsko). Podstatou práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v. Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne viď. napr. Van de Hurk v. Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je následne možné kvalifikovaným spôsobom posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé.

Z obsahu dovolania je zrejmé, že dovolateľ v súvislosti s odôvodneniami napadnutého uznesenia a rozsudku súdu prvého stupňa namietal ich nedostatočnosť. Súd sa podľa jeho názoru nedostatočne, resp. vôbec nevysporiadali predovšetkým s nasledovnými podstatnými okolnosťami prípadu:

- či poškodený mohol na danom zúženom mieste pripustu stáť, či nemal byť označený reflexnými prvkami;
- s jeho tvrdením, že do bicykla poškodeného nenarazil;
- s výpoveďou jeho manželky V. O., podľa ktorej musel byť poškodený zrazený už pred ich príchodom na miesto činu.

Po nahliadnutí do oboch napadnutých rozhodnutí súdov nižších stupňov, ktoré tvoria pre účely dovolacieho prieskumu jednotu, najvyšší súd k týmto nosným námietkam dovolateľa uvádza, že sa s názorom obvineného, podľa ktorého sa súdy nižších stupňov mali len nedostatočne vysporiadať s jeho podstatnými námietkami smerujúcimi k spochybneniu kľúčových skutkových záverov, nestotožňuje.

Pokiaľ ide o námietky dovolateľa spochybňujúce skutkové závery súdov ohľadne príčiny nehody, najvyšší súd v plnej miere obvineného odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, na ktoré vo svojom uznesení poukázal aj krajský súd (porovnaj podrobnejšie najmä str. 11 - 12 rozsudku súdu prvého stupňa). Okresný súd uviedol konkrétne nasledovné:

„Predpokladom výroku o vine je zistenie, že medzi zavineným protiprávnym konaním obžalovaného a následkom spočívajúcim v ujme na zdraví inej osoby existuje príčinná súvislosť (kauzálny nexus). Ani prípadné spoluzavinenie na strane poškodeného nevylučuje nedbanlivostné zavinenie obžalovaného. Príčinná súvislosť medzi konaním páchatela a následkom sa neprerušuje aj keď ku konaniu páchatela pristúpi ďalšia skutočnosť, ktorá spolupôsobí pri vzniku následku, avšak konanie páchatela zostáva takou skutočnosťou, bez ktorej by k následku nedošlo. V predmetnej veci je z vykonaných dôkazov nepochybné, že primárnou príčinou vzniku dopravnej nehody bolo porušenie pravidiel cestnej premávky zo strany obžalovaného a nie porušenie na strane poškodeného. Poškodený ako cyklista bol správne označený na bicykli vzadu červeným blikajúcim svetlom, no ako chodec, za ktorého ho možno považovať po zosadnutí z bicykla, nebol označený reflexnými prvkami, naopak mal na sebe tmavé oblečenie. Poškodený taktiež nemal prilbu. V čase pred zrážkou mal v podstate čupieť bezprostredne pri bicykli, ktorý bol opretý o zvodidlá a doťahovať si rukou pedál. Sám uviedol, že bol iba zohnutý nadol a nekľáčal na vozovke. Skutočnosť, že takto konal v zúženom mieste vozovky je nesprávnym prvkom v jeho konaní, avšak chodec zasahoval do vozovky cca 0,7 metra a teda pri dodržaní stanoveného

bočného odstupu by ho vozidlo obžalovaného bezpečne minulo. Ak by reflexný prvok chodec mal, je vysoko pravdepodobné, že i tak by ku zrážke došlo, pretože pokiaľ obžalovaný dostatočne nevnímal resp. nereagoval na červené blikajúce svetlo bicykla, rovnako by nereagoval ani na statický odraz svetla od reflexného prvku chodca. V prípade správnej reakcie obžalovaného vodiča, ako je popísané vyššie - zastavením pred miestom zrážky alebo spomalením nenáhlym brzdením na cca 10 km/h a dodržaním bezpečného bočného odstupu 1,5 metra, by vozidlo Škoda Fabia poškodeného chodca minulo a ku zrážke by nedošlo. Na základe uvedených skutočností súd nemal žiadne dôvodné pochybnosti o vine obžalovaného a preto ho uznal vinným v zmysle podanej obžaloby. Porušenie povinností za strany poškodeného, ktoré nepochybne v danom prípade malo vplyv na vznik dopravnej nehody súd zohľadnil pri ukladaní trestu.“

Na rozsudok súdu prvého stupňa v odôvodnení napadnutého uznesenia nadviazal aj odvolací súd, ktorý v reakcii na námietky obvineného uplatnené v podanom odvolaní uviedol nasledovné (str. 6 - 7 napadnutého uznesenia odvolacieho súdu):

„Preto odvolací súd len na zdôraznenie správnosti skutkových záverov okresného súdu poukazuje na skutkové zistenia vyplývajúce z vykonaných dôkazov, ktorými bolo bez dôvodných pochybností preukázané, že obžalovaný sa v čase skutku nevenoval riadne vedeniu motorového vozidla a nedbal na povinnosť zvýšenej opatrnosti voči cyklistom a chodcom, v dôsledku čoho bez toho, aby aktívne brzdil (tvrdil, že brzdil tým, že nepridával plyn a neskôr motorom po preradení na nižší rýchlostný stupeň, svedkyňa idúca za jeho motorovým vozidlom vypovedala, že nebrzdil, brzdiť začal až po zrážke), idúc po ceste III/2483 v smere Dolná Ždaňa - Dolná Trnávka v oblasti priepustu so zvodidlami nesprávne vyhodnotil bočnú vzdialenosť svojho vozidla od protiidúceho vozidla a od blikajúceho červeného svetla na bicykli opretom o zvodidlá, ktoré míňal súčasne, pretože do uvedeného priestoru vstúpil napriek tomu, že na jeho bezpečný prejazd nemal dostatok priestoru (blikajúcemu svetlu bicykla nevenoval dostatočnú pozornosť) a v príčinnej súvislosti s uvedeným narazil bočnou prednou časťou vozidla, ktoré riadil, do poškodeného G. B., ktorý čupel pri bicykli a ktorý pri zrážke utrpel početné zranenia opísané v skutkovej vete prvostupňového rozsudku. Technická príčina tejto dopravnej nehody, spočívajúca v porušení uvedených povinností vodiča jednoznačne vyplynula zo záverov znaleckého dokazovania, ktorých podkladom bola ohliadka miesta dopravnej nehody, záznam o dopravnej nehode, fotodokumentácia a plánik miesta dopravnej nehody, stopy zaistené na mieste, výsluchy svedkov, ohliadka vozidla vedeného obžalovaným a ohliadka bicykla, znalecký experiment a správa o zraneniach poškodeného B. s tým, že ku kolízii došlo spôsobom opísaným v skutku, pričom znalec vychádzajúc z uvedených podkladov a aplikujúc odborné poznatky vypracoval po zohľadnení všetkých relevantných faktorov analýzu dopravnej nehody - zrážky poškodeného. Svoje znalecké závery, ktoré mali oporu v zistených skutočnostiach presvedčivo odôvodnil, a preto nemal ani odvolací súd dôvod pochybovať o správnosti jeho odborných záverov. Znaleckým dokazovaním boli jednoznačne vyvrátené obhajobné tvrdenia obžalovaného (na akú vzdialenosť mohol vidieť červené blikajúce svetlo bicykla, či a v ktorom okamihu mohol spozorovať osobu čupiacu pri bicykli, či to mohli ovplyvniť reflexné prvky na jej oblečení, aký čas bol potrebný na to, aby sa tejto osobe mohol po jej spozorovaní bezpečne vyhnúť, v ktorom mieste došlo k zrážke, či narazil aj do bicykla...) ako technicky nemožné a nemajúce podklad vo vykonanom dokazovaní. Znaleckým dokazovaním bolo tiež preukázané, že zranenia, ktoré boli u poškodeného B. zistené, utrpel s najväčšou pravdepodobnosťou pri zrážke vzniknutej spôsobom opísaným v skutkovej vete. Znalec z odboru cestná doprava v znaleckom posudku a aj okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia sa zaoberali posúdením možného vplyvu konania poškodeného na vznik predmetnej kolízie, takže opačné tvrdenie obžalovaného bolo v rozpore s obsahom znaleckého posudku a obsahom prvostupňového rozhodnutia, a preto bolo nedôvodné. Uvedené skutočnosť bola nimi posúdená tak, že konanie poškodeného B., hoci nezodpovedalo pravidlám cestnej premávky, nebolo príčinou dopravnej nehody/kolízie opísanej v skutkovej vete napadnutého rozsudku.“

Z citovaných častí odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa a uznesenia krajského súdu, je podľa najvyššieho súdu zrejmé, že konajúce súdy sa riadne zaoberali príčinnou súvislosťou medzi konaním obvineného a vzniknutým následkom, pričom nepochybne vzali do úvahy aj konanie poškodeného B., ktoré nezodpovedalo pravidlám cestnej premávky. Predmetné konanie poškodeného však vyhodnotili

tak, že nebolo príčinou dopravnej nehody a nezbavuje obvineného trestnoprávnej zodpovednosti za jeho vlastné konanie. Rovnako sa zaoberali aj tvrdením obvineného, že nenarazil do bicykla poškodeného, keď uviedli, že predmetné obhajobné tvrdenie bolo vyvrátené znaleckým dokazovaním. Nemožno sa preto stotožniť s dovolateľom, že by sa súdy nižších stupňov argumentáciou a okolnosťami svedčiacimi v prospech obhajoby nezaoberali.

Čo sa týka ďalšej námietky obvineného, podľa ktorej súdy nezohľadnili výpoveď jeho manželky - svedkyne V. O., najmä v rozsahu jej tvrdenia, že poškodený B. musel byť zrazený už predtým, ako dorazili na miesto činu, k tomu najvyšší súd uvádza, že z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva opak, keďže súd prvého stupňa pri ustalovaní konečných skutkových zistení na predmetné tvrdenie svedkyne prihliadal. Predmetnému tvrdeniu svedkyne O. však s poukazom na rozpory vo výpovediach svedkyne Z. N. a obvineného neuveril (porovnaj str. 11 rozsudku súdu prvého stupňa). Ani ohľadne tejto námietky obvineného preto nemožno konštatovať, že by ju konajúce súdy ignorovali.

S poukazom na vyššie uvedené najvyšší súd sumarizuje, že rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s uznesením krajského súdu spĺňa požiadavku zákonnosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti, keď jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na obvineným namietané skutkové otázky. Vychádzajúc z napadnutých rozhodnutí súdov nižších stupňov dovolací súd taktiež uvádza, že nemožno považovať za pravdivé tvrdenie dovolateľa, podľa ktorého súdy len prebrali závery vykonaného znaleckého posudku a neuviedli vlastné skutkové a právne úvahy. Samotná skutočnosť, že oba konajúce súdy sa v rámci skutkového posúdenia vecí v rozpore s názormi dovolateľa stotožnili so závermi dotknutého znaleckého posudku a znalca, nemožno považovať za porušenie práva obvineného na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Právo na spravodlivý proces totižto nezaručuje právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov alebo ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Pokiaľ ide o správnosť samotných skutkových a právnych úvah súdov nižších stupňov a s tým súvisiacu možnosť aplikácie zásady in dubio pro reo, najvyšší súd uvádza, že predmetné okolnosti v tomto dovolacom konaní neskúmal. Na podklade dovolacích námietok spadajúcich pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku totižto dovolací súd nie je oprávnený skúmať kvalitatívnu správnosť skutkových a právnych úvah súdov nižších stupňov, keďže zákonný rozsah jeho dovolacieho prieskumu sa v tejto súvislosti obmedzuje len na posúdenie dostatočnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia z hľadiska prieskumu zachovania práva obvineného na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

S ohľadom na vyššie uvedené najvyšší súd uzatvára, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ani iných) na podklade námietok dovolateľa nemožno považovať za naplnený, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.